

TA'LIM SIFATI VA SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA TA'LIM MUASSASALARI FAOLIYATINI TAKOMILLASHTIRISHNING MUHIM OMILLARI

Ergasheva Go'zalxon Ergashaliyevna

Farg'ona viloyati pedagoglarni yangi metodikalarga o'rgatish milliy markazi

“Amaliy fanlar va axborot texnologiyalari” o'qituvchisi

АННОТАЦИЯ: Ushbu maqolada bugungi kunda mutaxassislar tayyorlash sifatiga qo'yilayotgan zamonaviy talablar, ta'lim muassasalarini boshqarish tizimini qayta ko'rib chiqish, sifatli ta'lim xizmatini ko'rsatish, rag'batlantirishni kuchaytirish va natijada, ta'lim xizmatlari sifatini boshqarish tizimini joriy etish haqida bayon qilingan.

Калит so'zlar: Uzluksiz, usullar, innovatsion, tizim, ta'lim- tarbiyasi, intellektual, salohiyat.

ANNOTATION: This article describes the modern requirements for the quality of today's education the revision of the management system of educational institutions the provision of quality educational services, the strengthening of incentives and, as a consequence the implementation of the quality management system of educational services.

Key words: Continuity, methods, innovation, system, education, intellectual, potential

АННОТАЦИЯ: В данной статье изложены современные требования к качеству подготовки специалистов, пересмотру системы управления образовательными учреждениями, предоставлению качественных образовательных услуг, усилению стимулов и, как следствие, внедрению системы управления качеством образовательных услуг.

Ключевые слова: Непрерывный, методы, инновационный, система, образование, интеллектуальный, потенциал.

Bugungi kunda jahonda ta'lim eng noyob sifatida qadrlanayapti. Shu sababli ta'limning barcha bosqichlarida, ta'lim natijalarini baholash usullarini takomillashtirish, ta'lim samaradorligini oshirish mexanizmlarini joriy etish orqali barcha insonlar uchun ularga hayoti davomida sifatli ta'lim olish imkoniyatini yaratishga alohida ahamiyat qaratilmoqda. Jumladan, xalq ta'limi xodimlarining malaka oshirish jarayoni “hayot davomida o'qish” tamoyili asosida uzluksiz malaka oshirishni nazarda tutuvchi tizimga aylantiriladi.

Uzluksiz ta'lim tizimida amalga oshirilayotgan keng qamrovli islohotlar, ta'lim sifati va samaradorligini oshirish maqsadida ta'lim muassasalari faoliyatini takomillashtirishga yo'naltirilgan davlat dasturlari, hukumat qarorlari, ta'lim-tarbiya jarayoni ishtirokchilariga qaratilayotgan e'tibor, ular uchun yaratilayotgan shart-sharoitlar, ta'lim sifatini oshirishdagi mavjud muammolarning yechimini topish, ta'lim mazmunini takomillashtirish bilan bir qatorda, uning sifatini ilmiy asosda boshqarishni ham taqozo etmoqda.

Har qanday mamlakatning kuch – qudrati uning intellektual salohiyati bilan belgilanadi. Bu esa bevosita ta'lim sifatiga bog'liq.

Mamlakatimizda amalga oshirilayotgan iqtisodiy va ijtimoiy o'zgarishlar, iqtisodiyotning innovatsion yo'nalishda shakllantirilishi, jahon iqtisodiyotiga integrallashuvi ta'lim tizimi oldiga dolzarb masalalaridan biri bo'lgan sifatli ta'limni amalga oshirishni va sifatli mutaxassislarni tayyorlash vazifasini qo'yadi.

2017-yil 7- fevralda qabul qilingan O'zbekiston Respublikasi Prezidentining “2017-2021- yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha Harakatlar

strategiyasi”da ham mamlakatda yangi mazmundagi uzluksiz ta’lim tizimini yaratish vazifasi qo’yildi, uning tarkibida esa yangi mazmun va mohiyatdagi innovatsion oliy ta’lim tizimini shakllantirish bosh yo’nalish sifatida belgilab olindi. Bu nafaqat boshqaruv muammolari, balki ta’lim jarayoni sub’ektlari faoliyatini innovatsion tashkil etish texnologiyalarini takomillashtirish vazifalarini belgilaydi. Demak, ta’lim tizimida innovatsion jarayonlarni tashkil qilishning ilk qadamlaridan biri bu – o’qituvchilarni innovatsion pedagogik jarayonga tayyorligini ta’minlashdir.

2017-2021- yillarni O‘zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo’nalishi bo’yicha Harakatlar strategiyasini “Ilm, ma’rifat va raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish yili”deb e’tirof etilganligi yosh avlodning har tomonlama kamol topishi masalalarining hal etilishiga qaratilganligidan dalolat beradi. Ertangi avlod – bu O‘zbekistonning kelajagi degani. Bugun yosh avlodga qanday bilim bersak, ertaga shuning natijasini ko’ramiz. Shu asnoda ta’lim-tarbiya jarayonida yosh avlod tarbiyasini innovatsion asosda tashkil etish, imkon qadar bu jarayonga yangilik kiritish, uning sifatini oshirish muhim ahamiyat kasb etadi. Chunki ta’lim millat ko’zgusi bo’lib, jamiyat va davlatning yuksalib borishini ta’minlovchi, xalqqa yaratuvchanlik, ijodkorlik xususiyatlarini baxshida etuvchi kategoriya bo’lib, tayyorlanayotgan mutaxassislarining yetuk kadr bo’lishida muhimdir. Uning mahsulasi – intellektual rivojlangan, keng mushohada qiluvchi, yangilik yaratishga intiluvchan shaxsni tarbiyalash uchun ta’limning o’zi yangiliklarga boy bo’lishi, uning mazmunida ijodkorlik ruhi va motivlari hukm surishi lozim. Bunda innovatsion faoliyat sub’ektining talablarini qondirishdan innovatsion faoliyat sub’ekti ehtiyojining majmuaviyligini anglash va shakllantirishgacha bo’lgan amaliy faoliyati jarayonida yuzaga keluvchi sub’ektning yangilikni yaratish va o’zlashtirishga bo’lgan ehtiyoj va qiziqishlarini o’zida ifoda etuvchi, undovchi kuch bo’lmog’i lozim.

Mazkur vazifani amalga oshirishda ta’lim muassasalari rahbarlaridan yuksak kasbiy salohiyat va insoniy sifatlarga ega bo’lish talab etiladi. Mamlakatimiz Prezidenti Shavkat Mirziyoyev o’zining “Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz” nomli asarida har bir fuqaroning vatanparvar va yurtparvarlik fazilatlariga ega bo’lishi, ona yurtini chin qalbidan sevishi va ardoqlashi, el-yurti uchun o’zini ayamasi, bu yo’lda jonini ham fido qilishiga tayyor bo’lishi lozimligini uqtiradi. Shunday ekan, innovatsion faoliyat jarayonida rahbar o’zining keng dunyoqarashi, chuqur fikrlashi, uzoqni ko’ra bilish qobiliyati bilan boshqalardan ajralib turishi lozim. U tarbiyalayotgan yosh avlodda aynan shu sifatlarni - iymon-e’tiqodi mustahkam, irodasi baquvvat, or-nomusli, harom-xarish ishlardan hazar qiladigan, izlanuvchan, tashabbuskor, tadbirkorlik fazilatiga ega bo’lgan, tashkilotchi, talabchan va qat’iyatli shaxslarni shakllantirishi lozim.

Jahonda ta’lim sifatini oshirish yuzasidan amalga oshirilayotgan ilmiy izlanishlarda ta’lim boshqaruvi natijaviyligiga alohida e’tibor qaratilib, bunda asosiy urg’u ta’lim sifati menejmentiga berilmoqda.

Ta’lim xizmatlari sifatini boshqarish, uni uzluksiz oshirib borish hamda fuqarolar va davlatning ta’limdagi manfaatlarini himoya qilish ta’lim xizmatlarini standartlashtirishni talab qiladi. Bugungi kunda mutaxassislar tayyorlash sifatiga qo’yilayotgan zamonaviy talablar ta’lim muassasalarini boshqarish tizimini qayta ko’rib chiqish, sifatli ta’lim xizmatini ko’rsatishga rag’batlantirishni kuchaytirish va natijada, ta’lim xizmatlari sifatini boshqarish tizimini joriy etishni qo’llab-quvvatlash, boshqarishning strategik rejalashtirishga, sifat menejmenti tizimiga asoslangan yangi tamoyillarini shakllantirishni ko’zda tutadi.

«Ta’lim sifati – bu ta’limning (natija, jarayon, ijtimoiy tizim sifatida) turli ehtiyojlar, davlat, jamiyat, shaxs manfaatlariga muvofiqligi; ta’limning ierarxiya (yuqoridan quyiga) tamoyillari asosida tashkillashtirilgan, ijtimoiy ahamiyatga ega xususiyat(tavsif, parametr)larining tizimli majmuasi». Demak, ta’lim sifati – bu o’quvchi shaxsini har tomonlama rivojlantirishga doir ehtiyojlarni qondirishni ta’minlovchi ta’lim xizmatlari iste’mollilik xususiyatlarining majmuasi.

Ta’lim sifati muammolarini muhokama qilishda uning baholanishi, nazorati, monitoringi, sifatning ta’minlanishi va boshqalar haqida so’z yuritiladi. Binobarin, har bir mamlakatning ta’lim tizimi undagi

ijtimoiy-madaniy muhit va ishlab chiqarish-texnologik bazasi bilan ko'plab murakkab funksional munosabat va aloqalar bilan bog'langan.

Shunday qilib, mamlakatimizda ta'lim sifatini oshirish yuzasidan amalga oshirilayotgan izlanishlar ta'lim boshqaruvi natijaviyligi va samarasini ko'rsatmoqda. Ta'lim sifatini baholash muammosi doimo dolzarb bo'lib, bugungi kunda ushbu masalaga tizimli majmualar tarzida yondashilmoqda.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Mirziyoyev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. –T.: “O‘zbekiston”. – 2017.– 102b.
2. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob halqimiz bilan birga quramiz. – T.: “O‘zbekiston”, 2017. – 488 b.
3. Parpiyev A.P. Zamonaviy pedagogik texnologiyalarning ilmiy- nazariy asoslari. T.: 2008. 183-184 b.
4. Umarov L.M. Axborot texnologiyalaridan foydalanib o'qitish samaradorligini oshirish. Mag.disser.-Q.: 2012.-15-19 b.
5. Xodjiyev M.T., Olimov Q.T. Elektron darslikni yaratish texnologiyasi va sifatini baholash metodikasi. -T.: Fan, 2005. - 72 b.
6. Fozilov SH.X., Jumanazarov S.S Axborotli olam. Ilmiy-ommabop risola. Fan va texnologiya» nashrieti. 2007- yil.
7. D.Sayfurov, Fayziyeva M. Ta'limda ilg'or axborot-kommunikatsiya texnologiyalari moduli bo'yicha o'quv-uslubiy majmua. Toshkent davlat pedagogika universiteti huzuridagi pedagog kadrlarni qayta tayirlash va ularning malakasini oshirish tarmoq markazi. 2017- y.